

Integracijski model pokrajine Vorarlberg

Skraćena verzija – Njemački – Bosanski / Hrvatski / Srpski

Zajedno
oblikovati
budućnost

Predgovor

Integracija je jedan dugoročan i raznolik proces koji se ne može razviti od danas do sutra. Znajući to, pokrajina Vorarlberg je reagovala pravovremeno i osnovala jednu funkcionalnu strukturu za oblikovanje i nadzor integracijskog procesa. Pri tome važnu ulogu igra agencija „okay.zusammen leben“ (Projektstelle für Integration und Zuwanderung/projektna agencija za integraciju i migraciju). Integracija funkcionira onda kada je većinsko društvo otvoreno, kada postoje dobre strukture i kada se migranti trude da postanu aktivni dio zajednice. Integracija dakle nije jednosmjerna ulica; potrebna su jasna pravila isto tako kao i potpomaganje i poticanje da bi se mogli suprostaviti izazovima u budućnosti.

Ključ za miran suživot van kulturoloških granica leži u međusobnom poštovanju i razumijevanju. Obrazovanje i jezik su odlučujući faktori za uspješnu integraciju. Ne postoji druga alternativa do kreativnog sudjelovanja. Cilj mora biti da se ljudima različitog porijekla omogući zajednička budućnost.

Vorarlberg je uspio ostvariti kulturu dijaloga na visokoj razini u kojoj se o problemima isto tako otvoreno govori kao i o pozitivnim pojavama.

Način djelovanja u okviru mreže koju čine pokrajina, opštine, projektna agencija, udruženja migranata i drugi partneri, se pokazala kao ispravna.

Ovim integracijskim modelom je stvoren jedan obvezujući okvir za sve trenutne i buduće aktivnosti na ovom polju. U tome su učestvovali svi akteri na

području integracije, kao i sve političke partije zastupljene u pokrajinskom parlamentu. Široki društveni konsenzus je potreban da bi se i u budućnosti moglo nastaviti s dobrim i dokazanim načinom integracijske politike potpomaganja i poticanja koja se sprovodi u Vorarlberg-u. Cilj je i dalje ostati pokrajina s visokom stručnosti na polju integracije koja se odlikuje privrednom učinkovitosti, društvenoj slozi i produktivnom ophođenju sa kulturološkom raznolikosti.

Iskreno se zahvaljujemo svim djelatnicima u oblasti integracije koji su aktivni na različitim razinama, svim institucijama i opštinama koje su uložile i ulažu mnogo napora.

Osim toga, zahvaljujemo se integracijskim glasnogovornicima u pokrajinskom parlamentu, koordinacijskoj službi, stručnim odjelima u pokrajinskoj vladi, učesnicima integracijske konferencije kao i ekspertu za integracijska pitanja gospodinu Dipl.-Soz. Kenanu Güngöru za naučno upravljanje procesom stvaranja integracijskog modela i koautoru Dr. Bernhardu Perchinigu.

Dr. Herbert Sausgruber
Predsjednik pokrajinske vlade

Ing. Erich Schwärzler
Pokrajinski odbornik

Integracija, je zadatak koji pokriva cjelokupno društvo i koji se mora rješavati sustavno – na temelju jasne strategije djelovanja i prioriteta. Ovaj integracijski model je jedna važna osnova za budućnost naših zajedničkih napora.

Dr. Kurt Fischer
Predsjedavajući
integracijskog odbora (ÖVP)

Kad mi govorimo o integraciji, onda mislimo u prvom pogledu na jezičnu interakciju – ali istovremeno tražimo prihvaćanje naših društvenih vrijednosti i vladavine prava. Važno mi je bilo da se pored „poticanja“ integracije utemelji i „zahtijevanje“ iste – to nam je uspjelo. Sad je vrijeme za djelovanje!

Dieter Egger
Glasnogovornik za
integraciju (FPÖ)

Krajnje je vrijeme da se politika i administracija sprijatelje s mišlju da je integracija jedan obostran proces kojem su potrebne strukture. Ovaj model je jedan načelni dokument u kojem pokrajina Vorarlberg priznaje da integracija nema alternative. Temelji je takoreći postavljen. Ali najveći izazov će biti provedba: mjere u oblasti obrazovanja, radnog tržišta, stambenih pitanja i zdravlja moraju biti definisane i sprovedene.

DSA Vahide Aydın
Glasnogovornica za
integraciju (Die Grünen)

Migracija i zajednički život različitih ljudi obogaćavaju društvo, ali nikad ne teku bez konflikata. Svako mora na svoj način da doprinese osiguravanju socijalne i privredne budućnosti naše zemlje: politika, time što će stvoriti okvire, a ljudi tako što će iskoristiti ponuđene šanse.

Dr. Gabi Sprickler-Falschlunger
Glasnogovornica za
integraciju (SPÖ)

gemeinsam
zukunft
gestalten

! integr

Pozadina

- Integracija u Vorarlbergu
Historija i trenutni izazovi

Ključni ciljevi

- Osnovna prava i vrijednosti – Življenje u raznolikosti
- Prihvatanje izazova – Razvijanje potencijala
- Sudjelovanje pomagati i podržavati – Jačati zajedništvo

Strateška polja djelovanja

- Integracijska politika u Vorarlbergu
- Osnove stabilizacije, poboljšanja i dalji razvoj

ation

Pozadina

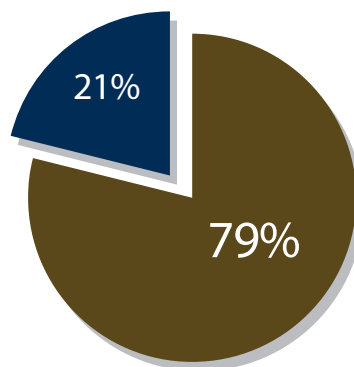
- **Vorarlberg: Pokrajina sa migracijskom historijom**
Od gastarbajterskog do integracijskog modela
- **Integracija u Vorarlbergu – Trenutno stanje, razvoj i izazovi**
Od industrije do postindustrijskog i informacijskog društva
Pokrajina obrazovanja Vorarlberg
Integracijska politika i integracijski rad

Vorarlberg: pokrajina sa migracijskom historijom

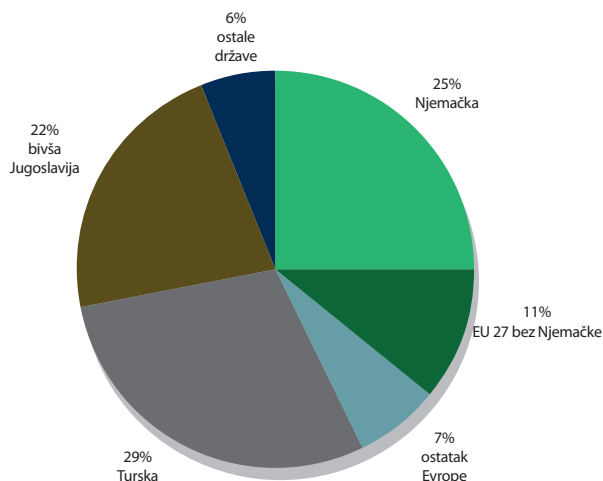
Vorarlberg je već nekoliko decenija dinamična regija u kojoj je evidentan demografski i privredni rast. Migracija je uvijek bila jedan od elemenata tog rasta. Izgradnja pruge kroz planinu Arlberg i prvih većih hidrocentrala, kao i tekstilna industrija, su u drugoj polovini 19. vijeka privukle radnu snagu iz drugih krajeva monarhije i iz Italije. U pojedinim mjestima, u kojima su se nalazile tekstilne fabrike, je oko 1900. godine 40% stanovništva govorilo italijanskim jezikom.

Od sredine 20. vijeka najveće skupine migranata su činili ljudi iz Južnog Tirola (Alto Adige), Koruške i Štajerske. Od kraja 60-ih godina u Vorarlberg dolaze migranti iz Jugoslavije i iz Turske. Posljednjih decenija Vorarlberg je postao nova

domovina za izbjeglice iz raznih zemalja, na primjer: Bosna, Kosovo ili Čečenija. Postotak stanovništva s migrantskom pozadinom u Vorarlbergu (2008. godina)

Postotak stanovništva s migrantskom pozadinom u Vorarlbergu (2008. godina)

Strani državljani sa stalnim mjestom prebivališta u Vorarlbergu (31.03.2010. godine)

Pristup Austrije Evropskoj Uniji i proširenje Evropske Unije prouzrokovali su i porast postotka građana iz ostalih zemalja EU – najveću grupu pri tome čine njemački državljani. Doseljavanje iz bivše Jugoslavije, iz Turske i iz drugih zemalja je u međuvremenu oslabilo. Danas je struktura migranata koji dolaze u Vorarlberg tako raznolika kao nikad do sad, i to po regijama porijekla, maternjim jezicima, socijalnoj pozadini i stupnju obrazovanja.

Obzirom da će se potrebe za kvalifikovanom radnom snagom iz postojećeg stanovništva sve teže zadovoljavati, to će u budućnosti migracija i imigracija unutar EU postati potpuno normalna stvar, dok će istovremeno doći do još jačeg smanjenja migracije iz takozvanih „trećih zemalja“ (zemlje koje nisu u EU). Ovaj novi oblik migracije je usko povezan sa većom mobilnošću i smanjenjem dugoročnog naseljavanja migranata.

Od gastarbajterskog do integracijskog modela

Veći dio današnjih izazova na polju integracije počiva uglavnom na dva aspekta migracijske historije:

- Strani radnici koji su od 60-tih godina ragrutovani u inostranstvu su se većinski sastojali od nekvalifikovanih radnika. Oni su bili potrebni za izvršavanje težih i jednostavnih fizičkih poslova.
- Oni su svojim radom doprinijeli značajno privrednom razvoju Austrije.
- Austrijska politika, ali i sami gastarbajteri su dugo vremena polazili od toga da će se uskoro vratiti u svoje matične zemlje.
- Ova „iluzija o povratku“ je bila razlog zbog kojeg dugo vremena nisu poduzete mjere koje bi poticale integraciju migranata u austrijsko društvo.

Trenutašnji izazov se sastoji od nadoknađenja propuštenog i blagovremene integracije novopridošlih doseljenika.

Integracija u Vorarlbergu – Trenutno stanje, razvoj i izazovi

Postindustrijsko i znanstveno društvo

U toku 70-ih i 80-ih godina industrija je bila važan razlog za migraciju. U današnje vrijeme potražnja za niže kvalifikovanom radnom snagom se kontinuirano smanjuje. Lokalnim firmama su u prvom redu potrebni radnici sa višom stručnom spremom i posebnom obukom koji su voljni da se dalje školuju. Ovisno o sektoru i području rada

sve važnije postaje dobro znanje njemačkog jezika i jezika struke. U uslužnom sektoru vlada sličan trend: U posljednjih nekoliko godina su i ovdje porasli zahtjevi za stručnom osposobljenošću i dobrom poznavanju njemačkog jezika.

Pokrajina obrazovanja Vorarlberg

Obrazovanje je kako za industriju tako i za uslužni sektor veoma važan resurs. Za sigurnu budućnost se dakle mora iscrpiti obrazovni potencijal cjelokupnog stanovništva u Vorarlbergu. Često nizak stupanj obrazovanja prve generacije takozvanih gastarbajtera ima također negativan utjecaj na obrazovni napredak njihove djece. Posljedica je gubitak jednog dijela njihovog potencijala. To ne šteti samo njima već usporava i budući razvoj pokrajine.

Mnoge obrazovne ustanove za odrasle, kao i obdaništa ili škole, već poduzimaju mjere koje imaju kao cilj potpomaganje i unaprijeđivanje ljudi sa migracionom pozadinom. Neophodno je pojačano i promišljeno proširenje mjera koje kao cilj imaju poboljšanje sudjelovanja migranata i njihove djece u obrazovanju, kako bi se još više mogao iskoristiti njihov obrazovni potencijal.

Mnogi migranti su u svojim matičnim zemljama apsolvirali visoko kvalifikovane škole i stručna obrazovanja. Često su ove kvalifikacije nedovoljno priznate, tako da se i na taj način gube važni obrazovni resursi.

“Sjede” i “šarenije”: Demografsko starenje i migracija

Demografsko starenje i smanjenje radno sposobne populacije su u cijeloj Evropi nepovratna činjenica. U Vorarlbergu će od 2016. godine ljudi stariji od 45 godina biti najveća radno sposobna grupacija. Udio osoba starijih od 60 godina u ukupnoj populaciji će u narednim godinama značajno porasti.

Ali Vorarlberg neće samo osijediti već će postati i mnogo šareniji. Budući da su se uglavnom mlađi ljudi doselili, odnosno i dalje doseljavaju, udio ljudi sa migracionom pozadinom među mlađim populacijskim skupinama i među radno sposobnim ljudima će i dalje rasti.

Zahtjevi od integracijske politike

Moderne socijalne države vide svoju zadaću u osiguranju jednakosti i individualnosti. Iskorištavanje tih mogućnosti leži u odgovornosti pojedinaca. U jednom dinamičnom društvu su dugoročne i privremene migracije sasvim normalna stvar.

Moderna integracijska politika ne smije biti poseban program već mora biti shvaćena kao dio ukupne društvene politike i kao takva biti institucionalizirana i oblikovana. Takva integracijska politika se sastoji od slijedećih tački:

- Ciljano poticanje pristupa obrazovanju i napredovanja putem istog
- Poboljšanje jednakosti
- Dizanje svijesti za strukturalnu diskriminaciju
- Jačanje samoodgovornosti migranata za integraciju

A magnifying glass is positioned over an open dictionary. The lens is centered on the word "immigration", which is printed in a large, bold, serif font. The text around the lens is slightly blurred, showing the surrounding dictionary entries. The magnifying glass has a silver-colored handle and a black grip.

a person who comes
foreign country in order

immigration

of coming to a foreign
in order to settle there

Ključni ciljevi

- Osiguravanje temeljnih prava i vrijednosti – Življenje raznolikosti
- Prihvatanje izazova – Razvijanje potencijala
- Podrška sudjelovanju i zahtijevanje istog – Jačanje zajedništva

Osiguravanje temeljnih prava i vrijednosti – Življenje raznolikosti

Vorarlberg – Domovina svih

Spajanjem starog sa novom raznolikošću Vorarlberg je za sve ljude koji u njemu žive postao domovina. Ova pokrajina pruža mogućnost saživljavanja raznolikosti i nudi dovoljno prostora. Spajanjem tradicije i modernog načina života i rada, dolazi do stvaranja socijalne i kulturne raznolikosti. Vorarlberg je zahvaljujući toj raznolikosti u toku svog postojanja uvijek nanovo pokazao da posjeduje veliku integracionu snagu. Ona počiva između ostalog i na zajedničkim vrijednostima: Poštivanju zalaganja i rada, odgovornosti za zajednički život, kao i zajednička obavezanost prema budućnosti. Njegovanje tradicije i njeno otvaranje za

migrante je isto tako element integracije kao i otvorenost prema kulturi novih doseljenika.

Poštivanje raznolikosti

Sloboda i tolerancija za jedno moderno i otvoreno društvo znači priznavanje i poštivanje raznih vrijednosti, životnih koncepta i stilova. Da raznolikost nebi postala samo život jednih pored drugih, već da bi mogla da dovede do produktivne razmjene iskustava i poštivanja razlika, nepohodan je međusoban respekt kao i spremnost za dijalog. To bi značilo omogućavanje doseljenim građanima da očuvaju sve što je vrijedno očuvanja, ali i da se istovremeno prilagođavaju životnoj realnosti i navikama koje prevladavaju u pokrajini.

Temeljna prava kao zajednička osnova

Pluralističkom i tolerantnom društvu je potreban konsenzus o temeljnim vrijednostima i pravima. Za integraciju ova temeljna prava čine dupli okvir: Oni omogućuju ostvarenje vlastitih ambicija ali i ograničavaju ih istovremeno.

Temeljna prava i vrijednosti

- Priznanje demokratskih odluka i vladavine prava
- Sloboda mišljenja
- Poštivanje osobnosti i dostojanstva svakog ljudskog bića
- Nenasilje
- Ravnopravnost spolova u svim sferama života

Pri tome ne mogu i ne trebaju svi životni aspekti biti regulisani putem zakona: nepisana pravila svakodnevnice, i ono što se razumije samo po sebi, mora biti dogovoreno. Ravnoteža između dobrog suživota i opuštenog života jednih pored drugih, u kojoj ima dovoljno mjesta za lične prohtjeve, je poželjna. Problem su međutim paralelne strukture čiji razvoj može lako dovesti do izoliranosti i marginalizacije.

Prihvatanje izazova – Razvijanje potencijala

Izazove shvatiti ozbiljno i prilagoditi ih budućnosti

Poteškoće integracije ne treba zataškavati ali niti dramati-zovati. Uz potrebnu dalekovidnost one se moraju tretirati ozbiljno i razborito. Pri tome mogu biti spojeni iskustvo,

motivacija, znanje, vještina i radnih sposobnosti novodospeljenih i starosjedioca. Iz ove perspektive sve veća raznolikost se ne pojavljuje kao prijatna nego kao izazov sa različitim potencijalima i mogućnostima za razvoj.

Potencijale razviti i koristiti

Regulisana migracija donosi nove impulse i perspektive. Znanje migranata na polju jezika i kulture su važni sastavni elementi budućnosti. Višejezičnost i slobodan pristup drugim kulturama su vrijedne dopune jezičnog i kulturološkog znanja Vorarlberga.

Migracija Vorarlbergu donosi: višejezičnost, znanje, posebne vještine, ideje, kreativnost, predanost i ljubav prema životu. Produktivni odnos prema ovoj kulturološkoj raznolikosti je važan činilac za privredni i društveni razvoj regije kao i za njenu konkurentnost.

Zajednička odgovornost

Šanse koje nastaju zahvaljujući regulisanoj migraciji moraju biti i realizirane. Zadatak Vorarlberga kao domaćina je da prizna i uvaži sposobnosti koje migranti donose sa sobom. Osim toga su potrebne ponude koje migrantima omogućuju da steknu znanje potrebno za život u Vorarlbergu. Odgovornost migranata je da ponuđene šanse na najbolji mogući način iskoriste i da sami doprinesu vlastitom i društvenom napretku. Oni tako preuzimaju odgovornost za zajedničku budućnost. Preduvjeti za to su učenje njemačkog jezika i stecanje osnovnog znanja o društvu, kao i spremnost za upoznavanje institucija i pravila društvenog suživota i sudjelovanje u istom.

Podrška sudjelovanju i zahtijevanje istoga – Jačanje zajedništva

Sudjelovanje, poticanje i zahtijevanje samoinicijativa

Da bi pojedinci mogli naći svoje mjesto u društvu potrebno im je zaposlenje koje osigurava egzistenciju, adekvatan stambeni prostor, pristup obrazovnim institucijama, kao i socijalna i zdravstvena skrb. Ključni dio integracije se odvija u javnim ustanovama kao što su obdaništa, centri za mlade, zdravstvene i socijalne ustanove, te sportski i kulturni objekti. Sudjelovanje u ovim organizacijama stvara svijest o zajedničkim interesima i predstavlja značajan doprinos stvaranju društvene sloge, bez obzira na različita interesovanja, stilove života i vjerska i politička uvjerenja. Specifične grupne i religijske ustanove imaju na primjer u obrazovnom i socijalnom sektoru dugu tradiciju. Pragmatični suživot i ovdje obećava bolje izgleda za uspjeh nego striktna podjele.

Suprostaviti se diskriminacijama

Diskriminacija, nejednakost i isključivost počivaju na raznim socijalnim i strukturalnim uzrocima. Stvarne i opipljive nejednakosti su prijetnja za socijalno zajedništvo i škode razvoju potencijala, kako pojedinaca, tako i raznih grupa koje žive u pokrajini. Transparentni pristup društvenim resursima, kao i učinkovite antidiskriminacijske mjere, su jasan signal protiv isključivosti. Oni pokazuju da porijeklo ili boja kože nisu odlučujući za uspjeh, već kompetentnost.

Otvaranje javnih ustanova

Sve veća socijalna i kulturološka raznolikost treba biti vidljiva i u javnim ustanovama. Kako bi se i dalje mogla osigurati visoka kvaliteta usluga za sve, javne ustanove se u budućnosti moraju jače fokusirati na različite potrebe.

Interkulturalno osposobljeno osoblje (uzimajući u obzir podjednake šanse za sve) i odgovarajuća obuka poboljšavaju integracijsku kompetentnost nadležnih institucija. Takva strategija razvoja spoznaje i socijalne i kulturne razlike. Zaposlenici sa migracijskom pozadinom u javnim ustanovama su jasan znak uvažavanja migranata i njihovih stvarnih mogućnosti za napredovanje i sudjelovanje. Osim toga, migrantima je otvorena mogućnost prisustva i sudjelovanja u javnim institucijama i njihovom daljem razvoju.

Strateška polja djelovanja

- Integracijska politika na nivou pokrajine
- Jezik i obrazovanje
- Privreda i tržište rada – Pristup i napredovanje
- Socijalno i zdravstvo
- Zajednički život – stanovanje, susjedstvo, slobodno vrijeme i susreti
- Kultura i religija
- Participacije i partnerstva

Integracijska politika na nivou pokrajine

Politika i administracija

Integracija se u globalu tiče mnoštva političkih staza i aktera u upravi. Za kontrolu i koordinaciju mnogobrojnih usluga, aktivnosti i institucija na polju integracije, potrebne su jasne političke i organizacijske odgovornosti i strukture na nivou pokrajine. U fokusu aktivne integracijske politike trebaju da se nalaze djeca, mladi, žene i porodice.

Veze između politike i društva

Za uspješnu politiku integracije je posebno važna komunikacija koja gradi svijest i veze sa organizacijama civilnog društva. Na taj način iskustva napravljena tokom rada na polju integracije mogu biti iskorištena u administraciji, dok se istovremeno integracijska politika stavlja na jednu vanstranačku osnovu. Politički pregovori oko ciljeva i provedbe sa partijama u pokrajinskom parlamentu se sprovode kroz uključivanje integracijskih glasnogovornica i glasnogovornika. Integriranjem stručnih organizacija u sam proces, kao što je agencija okay.zusammen leben i druge inicijative civilnog društva, pronađena je široko prihvaćena i objektivna osnova za integracijsku politiku.

Saradnja između resora i integracijske konferencije (Integrationskonferenz) čine sponu između politike, uprave i civilnog društva. Integracijska konferencija služi dijalogu i raspravi o budućim temama i poljima djelovanja. Radi se o stalnoj ustanovi u kojoj učestvuju predstavnici iz politike i uprave, predstavnici migranata, relevantnih nevladinih organizacija (NGO) i drugih važnih činilaca.

Jezik i obrazovanje

Integracija u obrazovnim ustanovama

Migranti i pripadnici obrazovno nižih slojeva nisu uvijek u stanju da razviju svoje potencijale unutar našeg obrazovnog sistema. Jedan od temeljnih ciljeva je dakle najbolje moguće poticanje obrazovnog napretka cjelokupne populacije. Konstruktivna saradnja svih sudionika (vrtići, škole, pedagozi, roditelji) podržava obrazovne institucije. Pri tome je važan preventivni pristup koji donosi dupli dobitak: Ono što danas uložimo u obrazovnu integraciju isplatit će se kasnije u obliku poboljšanih kompetencija

Osim toga, na taj način se reduciraju troškovi naknadne integracije.

Poticati talente i volju za obrazovanjem

Obrazovni potencijal učenika sa migrantskom pozadinom se trenutno ne iskorištava dovoljno. Premali broj djece sa migrantskom pozadinom posjećuje srednje ili više škole.

Obrazovni napredak zavisi, s jedne strane, od otvaranja institucija, te s druge strane od iskazane volje za obrazovanjem u porodicama. Pri tome im je potrebna podrška sa strane. Osim finansijskih sprega, glavna prepreka je da neki roditelji nemaju jasne predstave o cilju obrazovanja, a nedostaje im i potrebno znanje o obrazovnom sistemu.

Važnim korakom se mogu smatrati aktualna zbivanja u migrantskim zajednicama gdje se potiču obrazovni napori putem informacija i drugih vrsta podrške porodicama.

Učenje jezika i unaprijeđivanje jezičnih sposobnosti djece i omladine

Vladanje ovdašnjim jezikom je ključni faktor u svim oblastima. Kao što niz uspješnih primjera u Vorarlbergu pokazuje, ustanove predškolskog odgoja i škole su važna mjesta za učenje jezika. Preduvjet za to je ciljano školovanje i doškolovanje pedagoga u školama i vrtićima.

Migracija nosi sa sobom višejezičnost. U međuvremenu se priznaje važnost višejezičnosti za lični, privredni i društveni razvoj. Ovakav odnos prema višejezičnosti, kao i njeno poticanje, je investicija u budućnost.

Učenje njemačkog jezika za odrasle poticati i zahtijevati

Novodoseljene migrante odrasle dobi treba što jače motivirati i zahtijevati od njih da nauče njemački jezik, i da se što prije upoznaju sa ovdašnjim običajima i pravilima.

Za doseljenike iz drugih zemalja EU i članove njihovih porodica nisu predviđeni integracijski kursevi i kursevi njemačkog jezika. Njih, kao i migrante koji već duže vrijeme žive pokrajini, treba zbog toga isto tako motivirati da uzmu u obzir postojeće ponude.

Privreda i tržište rada – Pristup i napredovanje

Integracija mladih migranata u tržište rada

Obrazovne putanje mladih sa migracionom pozadinom često negativno utiču na njihovu dalju karijeru i izbor zanimanja. Da bi se poboljšao ulazak mladih ljudi u tržište rada potrebno je dobro savjetovanje i pomoć na samom početku radnog vijeka, kao i intenzivna potpora od strane mentora. Mladim ljudima bez kvalifikacija je potrebno ponuditi prikladne mogućnosti naknadnog školovanja uz intenzivirano savjetovanje za izbor zanimanja i učešće roditelja.

Priznavanje diploma

Doseljenici sa stranim diplomama su često suočeni s problemom da se njihove kvalifikacije ne prihvaćaju nikako,

djelimično, ili tek nakon komplikovanog nostrifikacijskog procesa. Na ovaj način se gubi vrijedan obrazovni kapital. Da bi se znanje migranata moglo bolje koristiti potrebno je poboljšanje i pojednostavljenje priznavanja stranih diploma.

Korist od ovoga će imati ovdašnja poduzeća koja mogu biti sigurna da potencijalni kandidati za radna mjesta uistinu i vladaju potrebnim vještinama, dok će oni koji traže posao lakše pronaći ono što odgovara njihovom stupnju obrazovanja.

Socijalno i zdravstvo

Zbrinjavanje, podupiranje i zaštita

Psihička i fizička opterećenja kroz posao i migraciju, kao i kroz sociokulturalne razlike, dovode kod jednog dijela migranata do većih socijalnih i zdravstvenih problema. Već postojeće preventivne ponude je potrebno evaluirati i prilagoditi. Slabo znanje njemačkog jezika, nedovoljna informiranost i različiti oblici pristupa zdravlju i bolesti, su dodatne prepreke za dobru zdravstvenu zaštitu. Kako bi se olakšao rad osoblja u sistemu zdravstvene zaštite, potrebno im je doškolovanje i dodatna senzibilizacija

Neposredna opasnost od siromaštva, pogotovo kod djece, mladih i familija sa migracijskom pozadinom, se mora pažljivo posmatrati s ciljem efikasnog suzbijanja.

Stariti u migraciji

Mnogi migranti koji su u svoje vrijeme regrutirani još kao gastarbajteri su dostigli ili uskoro dostižu dob za umirovljenje. Oni su uglavnom obavljali teške fizičke poslove

tako da su često lošeg zdravlja i dobijaju relativno male mirovine. Većina migranata provodi svoje umirovljeničke dane u međuvremenu u Austriji. Zahvaljujući sve više napredujućoj integraciji i migrantske familije preuzimaju u međuvremenu familijarne strukture koje su uobičajene u Austriji: porodice imaju sve manje članova, tako se i kod porodica sa migrantskom pozadinom sve više pokazuje potreba za organizovanom brigom i njegom starih.

Zajednički život – stanovanje, susjedstvo, slobodno vrijeme i susreti

Susjedski život

Za razliku od metropola u Vorarlbergu ne postoje dijelovi gradova sa pretežno migrantskom populacijom. Integracija se odvija uglavnom u neposrednoj okolini. Tako da planirana politika razvoja i naseljavanja opština, koja uzima u obzir socijalnu i etničku pozadinu stanovnika, može dovesti do poboljšanja okvirnih uvjeta za individualnu integraciju.

Rad u naselju i rješavanje konflikata

Kvalitet stanovanja ne određuje samo oprema stana već i životna sredina, kao i njen imidž. Isto tako i dizajn javnog prostora sa dovoljno njegovanim zelenilom, dobro uređenim igralištem i otvoreni prostori utiču na kvalitet životne sredine.

Za poboljšanje kvaliteta stanovanja su osim toga posebno važne i mogućnosti za susrete i međusobna pomoć u svakodnevnici, kao i veze među susjedima. Čak i svjesna kultura pozdravljanja može na primjer poticati jačanje socijalnih kontakata u neposrednom okruženju.

Socijalno mješanje i zajedničko rješavanje sukoba

Opštine su u okviru stambenog finansiranja zakonski dužne da pri dodjeli stanova paze na socijalnu izmješanost. U naseljima, čija se socijalna struktura u relativno kratkom vremenu promijenila zahvaljujući migraciji, trebala bi postojati mogućnost interkulturalnog posredovanja u slučaju sukoba.

Rad omladinskih centara (offene Jugendarbeit) je veoma važan pri korištenju slobodnog vremena. Stanovnici, uključujući i djecu i mlade, su kao partneri integrisani u zajednicu i i djeluju zajedno na poboljšanju zajedničkog života.

Kultura i religija

Kulturna politika i kulturni rad

Vorarlberg promovira i podržava kulture migranata već duže vrijeme na aktivan način. Integracijska politika u kulturnom radu znači briga o tome da i migranti dobiju mogućnost da se njihova kulturna stajališta čuju i vide.

To stvara mogućnosti za njegu identiteta i međusobno upoznavanje, kao i prostor za raspravu. Pored kulturnih potreba koje dijele s drugim skupinama, migranti imaju i vlastite kulturne potrebe. Jedan primjer je govor i njega maternjeg jezika ili određenih praznika.

Vjerske slobode i vjerske raznolikosti

Migracija zadnjih decenija je povećala raznolikost religija u pokrajini i učinila ih uočljivijim za javnost. Austrijski ustav garantuje vjerske slobode za sve priznate vjerske zajednice. Granice tih sloboda prestaju tamo gdje postaju kontradiktorne sa Austrijskim ustavom. Sekularna država garantuje ta prava. Zbog toga je priznavanje i uvažavanje sekularne države i njenih pravila najvažniji fundament za siguran zajednički život i međusobno poštovanje unutar jednog multireligijskog društva.

Uvažavanje i susreti

Religijska raznolikost zahtijeva međusobno uvažavanje i susrete, kao i spremnost za raspravu punu poštovanja. U društvu u kojem djeluje mnoštvo različitih socijalnih, kulturnih i vjerskih grupa, religije mogu ljudima pružiti jednu vrstu domovine.

Vjerske zajednice u Austriji su uključene u mnogobrojne odbore čija je zadaća oblikovanje našeg društva – npr. na lokalnom nivou, u procesima društvenog oblikovanja ili u etičkim savjetodavnim odborima. Te strukture bi trebale biti još otvorenije za nove vjerske zajednice, da bi se i one mogle aktivno uključiti u oblikovanje našeg društva, iznijeti svoje stavove i o njima diskutovati. Ovo uključivanje povećava znanje o društvenim odnosima unutar novih vjerskih zajednica i stvara dodatne mogućnosti za međusobno razumijevanje i susrete.

Participacija i partnerstva

Zajedno raditi na integraciji

Integracija može biti uspješna samo uz saradnju sa migrantima. U tom smislu, sve više migrantskih organizacija fokusira svoj rad na poticanje sudjelovanja. Uz to sve više migranata pokušava da se integriše društveno i poslovno. Ovakav razvoj je željen i pozitivan.

Poticati angažman građana i samoinicijative

Integracija se omogućava putem zajedničkog rada i participacija. Civilno društvena saradnja sa doseljenicima može poboljšati poticanje njihove samoinicijative, stvaranjem prostora za komunikaciju, kao i potragom za posrednicama i posrednicima između doseljenika i ljudi koji već dugo žive u pokrajini. Time se povećava priznanje i identifikacija sa zajednicom i pokrajinom. U nizu opština zadnjih godina nastale su važne inicijative za susrete i saradnju između domaćeg stanovništva i doseljenika, npr. forumi za diskusije ili procesni modeli. Pri tome integraciji će pomoći i tradicija Vorarlberga – rano uklapanje civilnog društva u javni život i rješavanje društvenih pitanja: postoji već mnoštvo

modela uspješnih kooperacija između javnih institucija i civilnog društva. Dalje razvijanje ovih inicijativa je jedan bitan aspekt integracijskog modela Vorarlberga.

U tom smislu sve više organizacija migranata u Vorarlbergu svoj angažman usmjeravaju na to da ovdje u zemlji doseljenja povećaju učešće u društvenim procesima. Također sve više migranata želi da se poslovno i socijalno bolje integriše. Ovaj razvoj se treba pozitivno ocijeniti i priznati.

Impresum: Amt der Vorarlberger Landesregierung, Abteilung Gesellschaft, Soziales und Integration, Landhaus, Römerstraße 15, 6901 Bregenz, T + 43(0)5574/511-24105, carmen.nardelli@vorarlberg.at, www.vorarlberg.at/integraton **Upravljanje procesom:** Dr. Elfriede Rauch-Eiter **Voditelj:** Dipl. Soz. Kenan Güngör, Büro [difference:], www.think-difference.org **Sastavili:** Dipl. Soz. Kenan Güngör, Dr. Bernhard Perchinig **Obrada:** Evi Abbrederis **Grafik** **Fotografije:** iStockphoto **Prevod:** Mag. Phil. Elmar Hasović **Štampa:** Druckerei Thurnher ©2011 beim Amt der Vorarlberger Landesregierung

Punu verziju Integracijskog modela možete skinuti s
www.vorarlberg.at/integration ili naručiti na telefon 05574/511-24105

gemeinsam
zukunft
gestalten

Amt der Vorarlberger Landesregierung
Abteilung Gesellschaft, Soziales und Integration
Koordinationsstelle für Integrationsangelegenheiten

Landhaus, Römerstraße 15, A6901 Bregenz
T +43(0)5574/511-24105

carmen.nardelli@vorarlberg.at
www.vorarlberg.at/integration